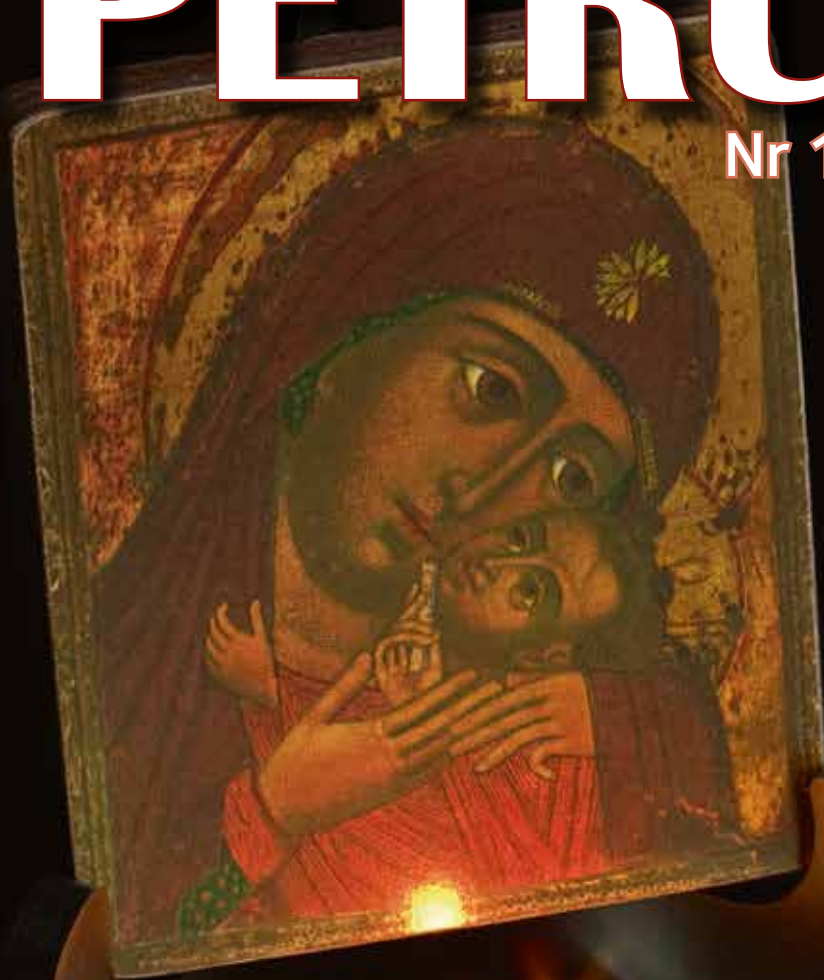

PETRUS

Nr 1 2021

Tidning för Klövedals, Rönnängs, Stenkyrka och Valla församlingar

Svenska kyrkan

TJÖRN

...Å ANDRA SIDAN...

Trots allt. En annorlunda tid. Uttryck som jag använt mycket det senaste året. När ingenting varit som vanligt. Men trots allt blir det påsk även i år, i denna annorlunda tid behövs kanske just det. Att något faktiskt är som det ska. Vi firar påsk, främst en digital sådan, men det blir påsk! Andreas Pervik skriver på sidan 13 och vi får gå i Jesu fotspår från sidan 14 och några sidor framåt.

Vi blickar ut i detta nummer. Mot österlandets ikoner, som blir allt vanligare även här i Sverige. I vår får vi en ikon till Valla kyrka, *Ömhetens Gudsmoder*. Vi möter ikonmålaren Eva Forssell Aronsson från sidan 6 och framåt, och får lära oss lite mer om ikoner. Vi åker också ut på en matig matresa till Jerusalem på sidorna 20-21 och följer Amos Oz tankar kring vad som händer om vi aldrig vågar blicka ut, när rädslan tar överhanden, läs i Johans krönika på sidan 4.

Ute i världen ökar den extrema fattigdomen i pandemins fotspår. Stötta Act Svenska kyrkans fastekampanj, se sidorna 18, 19 och 25. För de som redan har det svårt drabbas än hårdare när något nytt inträffar. Det är även utifrån dessa principer som vi vill trampa upp nya vägar för personer långt från arbetsmarknaden med S:t Mary Tjörn. Öppningen blir senare i vår. Nu håller lokalerna på att ta form, se sidan 10.

Gamla stigar som blir till nya fotspår i en grönskande trädgård, i goda samtal och möten med det annorlunda. Under demokratins år dessutom. Låter det kryptiskt? Läs både Johans krönika på sidan 4 och 5 och sidorna 26 och 27 så kanske det klarnar.

Så bjuder vi så klart också på ett nytt korsord. För som sagt, något måste ju vara som vanligt även i dessa tider.

**TINA AUGUSTSSON
KOMMUNIKATÖR**

PETRUS

Nr 1 2021

KLÖVEDALS, RÖNNÅNGS, STENKYRKA OCH
VALLA FÖRSAMLINGAR

Redaktion:

Tina Augustsson

Kommunikatör

tina.augustsson@svenskakyrkan.se
0733 230 502

Johan Ernstson

Kyrkoherde, ansvarig utgivare

johan.ernstson@svenskakyrkan.se
0733 230 503

Delas ut till alla hushåll på Tjörn.

Upplaga: ca 8 000

Tryck: Risbergs Information & Media AB

Petrus trycks på miljövänligt papper.

Ansvarig utgivare: Johan Ernstson

Titta gärna in på vår webbsida:

www.svenskakyrkan.se/tjorn

Om inte annat anges är bilderna i detta nummer tagna av Tina Augustsson, från vårt eget arkiv eller från Svenska kyrkans bildbank IKON.

Foto framsida: Kristina Johansson IKON

Svenska kyrkan Tjörn

Hamngatan 17, 471 32 Skärhamn

Telefon växel: 0304 66 00 55

www.svenskakyrkan.se/tjorn

DÄRFÖR HAR DU FÅTT DENNA TIDNING

Distribution av denna tidning är oadresserad direktreklam (ODR). Den tjänsten får Posten sälja för så kallad icke kommersiell information. Dit hör till exempel information från politiska partier och religiösa organisationer. Den här typen av information delas ut oavsett om man undanbett sig reklam eller inte. Vi vet att varje gång vi delar ut information på det här sättet blir en del glada och andra irriterade. Till er som inte vill ha tidningen ber vi om ursäkt att vi stör och ber er lägga den i pappersåtervinningen. Er andra önskar vi en stunds trevlig läsning.

PETRUS

Nr 1 2021

- sid 2 ... å andra sidan
- sid 4 Tankar nu - för tiden
- sid 6 Ikonmålare Eva Forssell Aronsson
- sid 10 S:t Mary Tjörn tar form
- Sid 12 Påsk
- Sid 13 Påskbetraktelse av Andreas Pervik
- Sid 14 Påskvandring i Jesu fotspår
- Sid 18 Act Svenska kyrkans fastekampanj
- Sid 20 En matig matresa
- Sid 22 Alla dessa dagar
- Sid 26 Demokrati & val
- Sid 28 Personalnytt m.m.
- Sid 30 Adresser och korsord
- Sid 32 Dela dina tankar med oss

Foto: Carina Elander Rimborg

SID 6 EVA MÅLAR IKON TILL OSS

Foto: Tina Augustsson

SID 10 S:T MARY TJÖRN TAR FORM

Foto: Magnus Aronsson IKON

SID 12 PÅSK I ÅR IGEN

sensus Vi samarbetar med Sensus i nästan alla våra verksamheter.

Du kan hämta PETRUS i närmaste kyrka på Tjörn eller på pastorsexpeditionen. Under året kommer Petrus till alla huhåll på Tjörn vid totalt fyra tillfällen. Nästa nummer kommer innan sommaren.

Svenska kyrkan
TJÖRN

JOHAN ERNSTSON
KYRKOHERDE

TANKAR NU - FÖR TIDEN

*"På den plats där vi har rätt,
växer inga blommor
om våren.*

*Den plats där vi har rätt
är hård och nedtrampad
som en gårdsplan"*

(Yehuda Amidhai i boken "Kära fanatiker" av Amos Oz)

Ibland är vi så upptagna av att göra rätt, så vi glömmar att göra gott, har jag sagt i nån predikan. Jag tänker att det stämmer väl in i tidsandan som vi befinner oss i. Den alltmer polariserade, den som inte ger utrymme för samtalet, provtänket och eftertanken. En tidsanda som bara lämnar plats för debatten, konfrontationen, rätt och fel. Där växer inga blommor – där växer bara frustration och i förlängningen hat!

Fångade i den fällan blir vi alla mer eller mindre extremister – även om vi inte ser det och egentligen inte vill. I den tiden härskar rädslan (för att ha fel) och inte tilliten och glädjen i att lyssna, lära och prova.

Vi behöver passa på extremisten, och rädslan som

göder hen, som bor i vårt inre. Men vi behöver samtidigt arbeta för att hitta strategier att motarbeta och "bota" extremismen som finns också runt omkring oss. Och i det arbetet alltid bära med oss att inte heller vi har den absoluta sanningen. Alltid vara öppna för hur vi ska komma vidare och våga vila i processen att vi sannolikt aldrig blir riktigt färdiga och sällan har "rätt"!

Under det här året kommer vi i personalgruppen i Svenska kyrkan Tjörn arbeta med detta. Extremism, fanatism, rasism, hårdnande tidsanda och polarisering i relation till kyrka, demokrati, hållbarhet och tillit. Försöka förstå och lära av historien, andra och varandra.

Vi vill hitta vägar att bli möjliggörare för tilliten, respekten, omsorgen och mångfalden i våra möten. Bidra till att återupprätta demokrati, tolerans och det goda samtalet. Allt för att kunna bygga ett hållbart sammanhang att leva i. Vi tror att vi som kyrka har några, men inte alla, nycklar till lösningar, i ett arbete som är akut viktigt i en värld som kommit på kant med sig själv. Vi vill bidra - tillsammans med många!

Foto: Gustaf Hellsing IKON

I arbetet har vi läst boken *Kära fanatiker* av Amos Oz, som hela sitt liv arbetade för fred och försoning mellan folk i sitt hemland Israel. Oz skriver bland annat *"Fanatikern är ett vandrande utrops-tecken"* och ger därmed en knivskarp bild av vad som händer med oss när vi har rätt!

Lite längre fram fortsätter Amos Oz med mening-
en *"Immunitet mot fanatism innebär bland annat en vilja att existera i förutsättningslösa situationer...//...en vilja att leva med frågor och val vars lösningar gömmer sig långt bort i dimman."*

Det är där, tror jag, vi måste våga vara och i möte med andra i samma "dimma". För att tillsammans se varandra på djupet. Samtala och våga prova vägar framåt för att bygga en gemensam tillvaro för alla. Inte för några, inte bara för oss – utan för alla. Nu finns inga dom – nu finns bara vi!

Svårt, men inte omöjligt. I detta får vi våga tro att vi är burna av en Gud som vill alla människor väl – helt oberoende av religiös tillhörighet eller ej, övertygelse, läggning, etnicitet... Gud vill alla väl!

Vi måste sträva mot den blommande trädgård, för att parafraasera på den inledande dikten, där vårt "rätt" har ersatts av "gott" och där vi tillsammans söker lösningar och svar på gemensamma utmaningar.

Det är vårt uppdrag i kärlek för att världen inte ska kallna.

"Bli ordets görare, inte bara dess hörare, annars tar ni miste"

Jak. 1:22

**JOHAN ERNSTSON
KYRKOHERDE**

IKONER – ETT FÖNSTER MOT HIMMLEN

I vår får Valla kyrka en ikon, *Ömhetens Gudsmoder*. Den är målad av Eva Forssell Aronsson. Petrus har pratat med henne om målandet och om ikoner.

Eva Forssell Aronsson kom första gången i kontakt med ikonmåleri på 1980-talet. Då var det rätt motvilligt hon hamnade på en ikonmålningkurs. Även om det var bättre än vad hon först trott, så trodde hon aldrig att hon skulle återvända till ikonernas värld. Men så blev det inte. Och nu upptar det en stor del av hennes tid.

– Redan första gången så hände något inom mig när jag målade. En förundran över motivet och målandet som är svårt att riktigt sätta ord på, säger hon.

Och ju mer hon fördjupar sig,

desto mer fascinerar hon. Färgerna, motiven, formspråket, historien bakom. Och även om hon målat samma motiv tidigare, upptäcker hon något nytt varje gång. Kanske till och med en förutsättning för att riktigt ”tränga in i seendet” som hon uttrycker det, att få återvända till samma motiv.

– Det är speciellt att följa en gammal tradition. De första ikonerna sägs ha målats av aposteln Lukas. Motivet var Jungfru Maria med Jesusbarnet. De är förebilder för många av de ikoner vi målar idag.

VANLIGARE I ANDRA LÄNDER

Ikoner är vanligast i de länder där ortodoxa kyrkan är dominerande, till exempel i Ryssland och Grekland. Där är de en självklar del av varje kyrka och varje kristet hem. Man kan inte fira en ortodox gudstjänst utan ikoner. I hemmen

ber man framför sina ikoner. Likaså är de vanliga i katolska länder. Riktigt så är det inte hos oss i Sverige, men det blir allt vanligare.

Ikoner beskrivs ofta som *fönster mot himlen*. Genom ikonerna har vi kontakt med den himmelska världen, de som gått före oss: Kristus, Maria, änglar och olika heliga personer. Dessutom finns händelseikoner som berättar om en händelse från bibeln. Historiskt hade de också en stor betydelse när inte alla kunde läsa. Då lärde man sig att känna igen de olika personerna och berättelserna från bibeln genom dem. Även om inget hindrar att skapa nya motiv, så är det vanligast att utgå från de tidigare och välkända.

Vad har de för roll i dagens kyrkorum?

– De blir ett komplement till

*Eva Forssell Aronsson när hon målar ikon.
Dock inte den som kommer att hänga i
Valla kyrka.*

Foto: Privat

altartavlan och andra bilder, och bidrar till fler formspråk i kyrkan när vi vill nå fler människor.

Kännetecknande för en ikon är att den ska ha en inskription någonstans i målningen (en text om vad den föreställer), följa en bestämd färgskala, ansiktsdragen ska vara neutrala och de har ett omvänt perspektiv. Runt motivet finns alltid en målrad ram. Just de neutrala ansiktsdragen förklarar Eva så här:

– Utifrån ett neutralt ansiktsdrag är det lättare att möta

personen eller ta till sig ikonens budskap, antingen du själv är glad eller ledsen. Det är sällan du ser ett leende på en ikon, däremot kan du själv känna glädje när du ser den.

LINDTRÄ OCH BLADGULD

Det tar tid att måla en ikon. Alla färger blandas inför varje gång; äggula, vittvin och vatten är grunden. Färgerna kommer från olika mineraler och pigment från sand som tillsätts i grunden. Först ritar man upp motivet på träplattan som ofta är av lindträ. Sedan lägger man på bladguld på glorior och eventuellt bak-

grunden. Efter det täcker man övriga delar av plattan med de mörkare grundfärgerna. På grundfärgerna lägger man sedan många lager med uppljusningar.

Man målar alltså från mörker till ljus. För att få rätta färgnyanser målas varje område med många tunna lager med färg. Särskilt ansikten tar tid att få fram rätt färgton och uttryck till. Då behövs över hundra lager med färg på varandra. Hemma hos Eva är det köksbordet eller ett speciellt ikonstaffli som utgör själva arbetsytan. Köksbordet be-

”En förundran över motivet och målandet som är svår att riktigt sätta ord på”

hövs för de stora ikonerna. Hon försvinner lätt in i målandet.

– Det är ingen idé att börja måla om jag inte kan avsätta flera timmar, säger hon.

Varje målningstillfälle inleds med bön. Första gången hon målar ett motiv läser hon de bibeltexter som handlar om motivet. Det blir därför också ett sätt att läsa bibeln och att meditera över budskapet.

Men behöver man själv kunna måla, vara konstnär?

–Inte alls, säger Eva och skratrar. Be mig att rita en person så får du vad som mest liknar en streckgubbe. Det här behöver inte vara ett konstnärligt målande på det sättet. Man har god hjälp av tidigare målade ikoner.

ORIGINALET I MOSKVA

Ikonen som senare i vår kommer till Valla kyrka heter *Ömhetens Gudsmoder*. Vi ser Maria som ömt håller om Jesusbarnet. Originalet och ursprungsbilden är från 1100-talet och finns i dag i Moskva och heter *Ömhetens Gudsmoder från Vladimir*. En detalj som Eva gärna målar, som inte alltid finns med på motivet, är att Jesus saknar en sandal på sin ena fot. Som om han fått syn på sin mamma och i ivernt att

komma fram snabbt tappar sin ena sandal när han kastar sig i hennes famn. Även om en ikon är en ”stillbild av en händelse” så går det ibland att läsa ut både vad som hänt innan och vad som kommer att hända efteråt. Det är lätt att se hur den lille pojken springer till sin mamma. Kanske har han något att berätta. Och det är lätt att se mammas omsorg och kärlek.

OLIKA TRADITIONER

Eva har själv rest och haft lärare från en rad olika länder för att utveckla sitt eget måleri.

Finns det någon skillnad på ikoner från olika traditioner?

– Förenklat kan man säga att den grekiska traditionen har klarare färger medan den ryska har en mer dämpad färgton.

Det är inte första gången hon målar motivet, *Ömhetens Gudsmoder*.

Men har du någon eget favoritmotiv?

Först tvekar hon eftersom det finns så många, men sedan kommer det. Det som också är det motiv hon målade efter första ikonmålningkursen.

– Det måste nog ändå vara *Den gode herden*. Jesus som bär fåret runt sina axlar, där vi alla kan identifiera oss med fåret. Den talar mycket till mig.

TINA AUGUSTSSON

I nästa nummer av Petrus kan du läsa mer om ikonerna Ömhetens Gudsmoder som då, förhoppningsvis om pandemin tillåter, är invigd och finns på plats att se i Valla kyrka.

Vill du redan nu se en ikon i en av våra kyrkor kan du bege dig till Skärhamns kyrka.

Här ser du Jesus i båten tillsammans med lärjungarna mitt i stormen, med sikte på Skärhamns kyrka.

Ikonen hänger på vänster sida framme i koret.

EN IKON SKA

- HA EN INSKRIPTION I MÅLNINGEN (EN TEXT OM VAD DEN FÖRESTÄLLER)
- FÖLJA EN BESTÄMD FÄRGSKALA
- HA NEUTRALA ANLETSDRAG
- HA ETT OMVÄNT PERSPEKTIV
- HA EN MÅLAD RAM RUNT MOTIVET

För den som är intresserad håller Eva Forssell Aronsson kurser i ikonmåleri på Åh stiftsgård, mer information på deras hemsida. Kurserna lockar såväl nybörjare som vana ikonmålare.

Eva hemma vid köksbordet när hon målar ikonen Ömbetens Gudsmoder som kommer att hänga i Valla kyrka. Ungefär halvvägs in i arbetet.

Foto: Privat

Den gode herden. Ett av Evas favoritmotiv.

Foto: Privat

S:T MARY TJÖRN BÖRJAR TA FORM

Diakon Gunilla Gustafsson välkomnar gärna nya ideella medarbetare till S:t Mary Tjörn när vi öppnar senare i vår. Just nu pågår iordningsställandet för fullt.

Foto: Tina Augustsson

SENARE I VÅR ÖPPNAR VI S:T MARY TJÖRN MED BÅDE CAFÉ OCH SECOND HAND I LOKALER I CENTRALA SKÄRHAMN. EN NY MÖTESPLATS FÖR ALLA.

Under vintern har anställda och ideella börjat ställa iordning lokalen. Hyllor med glas, porslinsfigurer och böcker. Kläder och skor. Dukar, tyger och garn för den handarbetskunnige. När Petrus är på besök packas kartong efter kartong upp och glädjen över att få öppna S:t Marys är uppenbar.

Syftet med S:t Mary Tjörn är att erbjuda platser för rehabilitering och arbetsträning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Svenska kyrkan Tjörn är en partner i projektet och vår personal kommer att tillsammans med ideella och anställda finnas med i verksamheten.

Efter påsk börjar Åsa Johansson. Hon blir S:t Marys enda anställda och kommer jobba som verksamhetsansvarig. Hon beskriver sig själv som en glad tjörnbo som alltid har jobbat med service i olika sammanhang.

– Jag trivs med att möta nya bekanskap och att se människor växa, säger hon.

Bokstäverna i S:t Mary står för **Meningsfullhet, Arbetsgemenskap, Rehabilitering och Yrkesstolthet**. S:t visar att det är en kyrklig verksamhet. Detta är ett koncept som även finns på andra orter i Sverige.

– Jag tycker att det ska bli fantastiskt roligt att få vara med i uppstarten av S:t Mary Tjörn och att tillsammans med övriga inblandade få en verksamhet att växa fram, säger Åsa Johansson.

– Det är en trygghet att det redan finns mallar för verksamheten genom S:t Mary-nätverket men att det ändå är fritt att välja inriktning.

Alla är överens om att det både är spännande och ett meningsfullt uppdrag.

– Jag hoppas och tror att S:t Mary kommer bli en träffpunkt och samlingsplats för många. Dels för de som arbetstränar, dels för frivilliga volontärer eller bara för den fika-sugna, avslutar Åsa Johansson.

TINA AUGUSTSSON

HAR DU NÅGOT ATT SKÄNKA ELLER ÄR DU INTRESSERAD AV ATT JOBBA IDEELLT KAN DU KONTAKTA VÅRA DIÄKONER.

GUNILLA GUSTAFSSON, 0733-230 514 ELLER MARIA ERIKSSON, 0733-230 515

S:t Mary står för

**Meningsfullhet
Arbetsgemenskap
Rehabilitering
Yrkesstolthet**

TACK

TILL ALLA ER SOM REDAN SKÄNKT SAKER. VI FORTSÄTTER TA EMOT DET MESTA UTOM MÖBLER.

VI SER FRAM EMOT ATT SES PÅ "RIKTIGT" NÄR DET ÄR MÖJLIGT!

Foto: Magnus Aronsson IKON

PRIS TILL JOURHAVANDE PRÄST FÖR INSATSER UNDER PANDEMIN

Svenska kyrkan/Jourhavande präst är en av fyra organisationer som tagit emot 112-priset, som delas ut årligen av SOS Alarm i samband med 112-dagen. Årets pris gick till aktörer som under 2020 gjort betydande samhällsinsatser i samband med en kris eller händelse.

Motiveringen till årets pris lyder: *"112-priset 2021 tilldelas Mind, Suicide Zero, BRIS och Svenska kyrkan/Jourhavande präst för deras ovärderliga arbete med självmords-prevention och psykisk ohälsa under 2020 – ett år då coronapandemin haft en mycket tu ff inverkan på många liv och tillvaro. Dessa organisationers insatser, genom både civila och professionella aktörer, präglas av en enorm empati och medmänsklighet som gör stor skillnad för många människor i vårt samhälle."*

HAR DU NÅGON PADDA ELLER SMARTPHONE SOM DU INTE ANVÄNDER?

Under pandemin har det blivit tydligt att många människor lever i digitalt utanförskap. Vi tar gärna emot begagnade surfplattor för att efter genomgång av dem ge till människor som behöver dem bättre. Hör av dig till diakonerna eller till S:t Marys Tjörn. Vi kommer också hjälpa dem med att komma igång med utbildning och teknik. Det blir allt viktigare att ha ett bank-id och därmed också en smartphone för att kunna logga in på olika hemsidor.

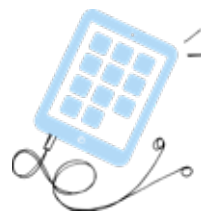

Foto: Tina Augustsson

PÅSK GENOM DÖD TILL LIV

PÅSK ÄR DEN STORA KRISTNA HÖGTIDEN. DÅR FÖLJER VI JESU VÄG TILL KORSET FÖR ATT SEDAN PÅ TREDJE DAGEN MÖTA HONOM IGEN SOM UPPSTÅNDE. VI FÅR OCKSÅ VARA MED OM DEN FÖRSTA NATTVARDEN. DET ÄR ALLTSÅ EN HELG MED SÅ VÅL SORG OCH FÖRTVIVLAN, SOM GLÄDJE OCH FEST.

Inte minst under detta senaste år går det att känna igen sig i påskens alla känslor. Visserligen har inte alla festligheter blivit av, men de små sakerna har fått betyda desto mer. En promenad, en vacker vy när solen bryter igenom eller ett oväntat telefonsamtal från en vän.

Även i år firar vi mestadels en digital påsk i våra kyrkor på Tjörn. Dock planerar vi att sända **PASSIONSANDAKTER** live i Stilla veckan den 29-31 mars via facebook. Dessa görs från Rönnängs församling.

Via vår hemsida kommer annars följande digitala gudstjänster att finnas tillgängliga.

PALMSÖNDAGEN 28 MARS

Från Skärhamns kyrka

SKÅRTORS DAG 1 APRIL

Från Klövedals kyrka

LÅNGFREDAG 2 APRIL

Långfredagsbetraktelse från Skärhamns kyrka och Långfredagsmeditation från Valla kyrka

PÅSKDAGEN 4 APRIL

Påskdagsbetraktelse från Klövedals kyrka och Påskdagsjubel från Valla kyrka

ANNANDAG PÅSK 5 APRIL

från Stenkyrka kyrka

Dessutom kommer det att finnas påskvandringar i och kring våra olika kyrkor som du kan gå när det passar dig. Några är inne i våra kyrkor, medan några går att uppleva utomhus.

Alla tider och mer information kommer att finnas i annonser och på vår hemsida närmare påskhelgen.

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/TJORN
0304-66 00 55

NÄR DET OVÄNTADE INTRÄFFAR

För många år sedan gjorde en kaffesort reklam med devisen *När du får oväntat besök*. Det var olika lustiga situationer där någon person plötsligt hamnade i någon annans hem utan förvarning. Och då fanns där alltid en god kopp kaffe! Och så blev allt så mysigt och bra. Vet inte om du kommer ihåg denna reklam. Bl.a. var det en stor färja som strandade på en liten kobbe med ett litet, litet hus på. Men förstås fanns det en kopp kaffe att bjuda på! När det oväntade inträffar.

För ett drygt år sen kom ett oväntat besök till oss i form av en pandemi. Ingen av oss visste eller kunde ha funderat ut allt som skulle hända. Detta oväntade besök var dessutom inte av den trevliga sorten. Går inte över med en kopp kaffe. Nöjer sig inte med en fikastund. Detta oväntade besök fyller oss med oro både för hälsa och jobb, gör det svårt att ens dela en kopp kaffe med varandra och tar tröttsamt mycket plats i våra tankar, i vår vardag och i vår nyhetsförmedling. För ganska många har detta oväntade besök också resulterat i sorg.

På olika sätt möter vi alla det oväntade i våra liv. Ibland, som nu, på samma gång. Genom pandemin. Men oftast får du ditt oväntade vid ett tillfälle och jag vid ett annat. Eller en familj eller ett land i taget. Och vi gör det vi kan för att anpassa oss, förhålla oss, möblera om i våra liv när det krävs.

Men året går framåt ändå oavsett det oväntade. Det blir påsk också i år. Inte alls oväntat – det har stått i almanackan hela tiden! Påskens gamla berättelser handlar om hur det oväntade sker och förändrar livet i grunden för många människor. Den judiska påskan handlar om be-

frielse för en hel folkgrupp. Efter fruktansvärda villkor av slaveri i det gamla landet, kom en möjlighet till flykt till ett nytt land under mirakulösa former. Slaveri och ofrihet byttes mot frihet och nya möjligheter. Berättelsen med Mose i spetsen rör sig kring en ökenvandring. Kanske känns det gångna året så. Som en ökenvandring.

Den kristna påskan har den judiska som ram. Mitt i ett påskfirande i Jerusalem för länge sedan, blev en man från Nasaret avrättad med den tidens grymmaste metoder. För hans vänner och följare skedde detta helt oväntat. Men sorgen och rädslan fick ge vika för glädje och förvåning när han som blev avrättad och begrävd visade sig leva igen. Jesus lever och visar alla oss som är rädda för döden att livet segrar. Livet kan bitvis te sig som en ökenvandring, också för oss som inte har någon fysisk närhet till något ökenlandskap. Men vårt kristna hopp är att livet segrar över döden. På något sätt. Till slut.

Så inbjuds du och jag att orientera oss utifrån dessa gamla berättelser om det positiva oväntade: befrielse, räddning och liv, mitt i allt som vi möter av det svåra oväntade. Återigen blir vi påmind om det oerhörda, att ljus är starkare än mörker, kärlek starkare än hat och liv starkare än död. Guds välsignelse till dig och mig.

En glad påsk önskar jag dig mitt i och trots allt!

ANDREAS PERVIK
präst i Svenska kyrkan
Tjörn,
Klövedals församling

PÅSK

En vandring i Jesu fotspår inför påskhelgen

VANDRINGEN, EN SÅ KALLAD GETSEMANEVANDRING ÄR EN MEDITATION DÄR VI I TANKEN STANNAR UPP PÅ DE PLATSER DÄR JESUS VAR UNDER SINA SISTA DYGN, INNAN HAN KORSFÄSTES. LÄS TEXTERNA, VILL DU LÄSA MER FINNS BIBELTEXTER ANGVISNA FÖR FÖRJDUPNING. STANNA UPP OCH FUNDERA. VAD SÄGER BUDSKAPET TILL MIG IDAG? VILL JAG, ELLER KAN JAG, FÖRÄNDRA NÅGOT I MITT EGET LIV? VID VARJE STATION FÅR VI TÄNKA PÅ VAD SOM HÄNDE, BE OCH FUNDERA ÖVER HUR DET RÖR OSS I DAG.

Fastan som vi nu är mitt i, är en förberedelse inför det som kommer att ske. Många avstår från något under fastan för att ha tid att tänka och reflektera kring påskens mysterium och storhet. Påsken är den största kristna högtiden. Den här vandringen i ord kan vara en hjälp att närma sig Jesus.

Bibeltexterna är hämtade från de fyra evangelierna som inleder Nya testamentet: Matteus, Markus, Lukas och Johannes.

JESUS OCH LÄRJUNGARNA FIRAR NATTVARDEN

Jesus visste att slutet närmade sig så han samlade sina närmas- te, lärjungarna, till en måltid. De drack vin och åt bröd, och för att minnas detta firar vi nattvard i våra kyrkor idag. Under målti-

den ger sig Judas av – han som kommer att förråda Jesus. Jesus vet det och talar om det. Ändå får Judas vara med vid måltiden.

Bibeltexter: Matteus 26:20-29, Markus 14:17-25, Lukas 22:14-38, Johannes 13:1-3

Till eftertanke: *Vid Guds bord får alla vara med. Kan det hjälpa mig att se en gemenskap även med dem jag har svårt för?*

JESUS TVÄTTAR LÄRJUNGARNAS FÖTTER

Jesus tvättar lärjungarnas fötter, en tjänares arbetsuppgift. Han visar lärjungarna att den som är störst ska tjäna de andra. Lärjungarna backar för detta först – ska deras mästare ta en tjänares roll? – men när Jesus förklarar att han renar dem för att de ska kunna vara hans lärjungar ändrar de sig och vill bli tvättade.

Bibeltext: Johannes 13:4-17

Till eftertanke: *Det här var bland det sista Jesus gjorde, varför valde han att göra detta innan han skulle förrådas och dö? Vi ber för*

alla dem som tjänar andra, för dem som kanske till och med utför förnedrande uppgifter för andras skull.

JESUS I GETSEMANE

Jesus får ångest inför sin död. Han tar med sig sina bästa vänner och går till trädgården Getsemane för att be och för att hantera sin ångest. Han ber lärjungarna hålla honom sällskap, men de somnar. Han är ensam med sin ångest, ensam med smärtan att han måste bära allt detta, lida, utlämnas, dö.

Bibeltexter: Matteus 26:36-46, Markus 14:32-41, Lukas 22:39-46, Johannes 18:1-2

Till eftertanke: *När Jesus har ångest känner han något som många av oss kan känna igen. Liksom han blev ensam, är vi ensamma. Vi ber att alla som lider av ångest och ensamhet får ha människor om-*

Foton: Magnus Aronson IKON

kring sig som förstår och bryr sig om.

JUDAS FÖRRÅDER JESUS

Så kommer någon i natten. Det är Judas. Han kysser Jesus på kinden, en gest av aktning och respekt. Men då kommer folkhoppen, med påkar och vapen, och översteprästerna griper Jesus. Sedan får Jesus inte bestämma sin väg själv, utan han skickas runt som en fånge, utan makt.

Bibeltexter: Matteus 26:47–56, Markus 14:43–52, Lukas 22:47–53, Johannes 18:3–9

Till eftertanke: *Ensam, ångestfylld och nu också förrådd. Jesus dör för oss människor, men går också igenom mycket mänskligt lidande. Vad betyder det för mig att Gud lider som vi gör?*

JESUS INFÖR KAJAFAS

Kajafas var den av prästerna som hade sagt "Det är bättre att en man dör för folket än att hela folket dör." Nu står Jesus där och de

försöker få fram anklagelser mot honom, men inget håller. Han anklagas ändå för att ha utropat sig själv till Messias, och skickas vidare till nästa instans för att dömas.

Bibeltexter: Matteus 26:57–68, Markus 14:53–65, Lukas 22:66–71

Till eftertanke: *Vi kan stanna upp inför Kajafas ord: "Det är bättre att en man dör för folket än att hela folket dör." Det är just detta Jesus gör – dör för att vi ska få evigt liv.*

PETRUS FÖRNEKAR JESUS

Medan Jesus förhörs, väntar Petrus utanför och värmer sig vid en eld. Tre olika människor frågar honom om han känner Jesus från Nasaret. Petrus blir rädd att också han ska bli anklagad och förnekar det tre gånger. Så gal tuppen och Petrus minns plötsligt vad Jesus sa: "Innan tuppen gal ska du ha förnekat mig tre gånger." Och Petrus gråter.

Bibeltexter: Matteus 26:69–75,

Markus 14:66–72, Lukas 22:54–62, Johannes 18:25–27

Till eftertanke: *Så lätt det är för oss att svika våra ideal, att inte stå upp för det vi tror på. Ofta är det rädslan som hindrar oss. Vi ber för alla som någon gång har svikit någon, som inte vågat hålla fast vid det som är rätt.*

JESUS INFÖR PILATUS

Jesus skickas nu inför Pilatus, som var ståthållare. Anklagelsen är att han har utropat sig själv till kung. Pilatus blir imponerad av Jesu svar och vill helst inte döma honom. Han försöker fundera ut en lösning på hur han ska kunna hålla folket lugnt, men ändå slippa döma Jesus.

PÅSK

Bibeltexter: Matteus 27:11–14, Markus 15:1–5, Lukas 23:1–5, Johannes 18:28–38

Till eftertanke: Har du någon gång känt att något du behöver göra i ditt jobb egentligen är fel? Vi stannar upp i en bön för alla som måste fatta svåra beslut, för deras mod att följa sitt samvete.

JESUS INFÖR HERODES

Pilatus inser att det är Herodes sak att döma Jesus och skickar honom dit. Herodes är intresserad av Jesus och ställer många frågor, men Jesus svarar inte. Till sist blir Herodes arg, hånar Jesus och skickar tillbaka honom till Pilatus för att dömas.

Bibeltext: Lukas 23:6–12

Till eftertanke: Jesus skickas från plats till plats, från instans till instans. Så kan det kännas för oss idag också. Vi stannar upp i en bön för alla dem som sitter fast i byråkrati eller samhällsstrukturer.

PILATUS TVÅR SINA HÄNDER

Pilatus har försökt att inte döma Jesus, men det har inte lyckats. Folkets starka opinion och upprörda skrikande ger honom inget val. Han dömer Jesus, men beställer samtidigt fram vatten och en handduk. Offentligt tvättar han sina händer: Det här är inte mitt fel, utan ert fel.

Bibeltext: Matteus 27:24–26

Till eftertanke: Pilatus försöker, säkert utan framgång, tvätta bort sin känsla av skuld och skam. Skuld kan vi lyfta av i kyrkan, vid synda-

bekännelsen, men hur gör vi med skammen? Vi stannar upp i en bön för all skam och allt självförakt som finns.

JESUS GISSLAS

Jesus slås och förnedras, kläs i kungamantel och får örffilar och piskrapp. Han har inget att säga till om angående sin egen kropp längre, utan måste ta emot slag och våld. Samtidigt ser han döden närma sig, inget kommer att rädda honom från hans uppgift: att lida och att dö.

Bibeltexter: Matteus 27:30–31, Markus 15:19, Johannes 19:1–4

Till eftertanke: Att bli utsatt för våld präglar både kroppen och själen, ger ärr och minnen som inte går bort. Låt oss be för alla som utsätts för våld och kränkningar.

JESUS FÅR TÖRNEKRONAN

Som ett led i att plåga Jesus vrider någon ihop törnen till en krona och sätter på hans huvud. Detta blir hans kunglighet på jorden: Inte en guldkrona som bärs med värdighet, utan en törnekrona, buren i smärta.

Bibeltexter: Matteus 27:29, Markus 15:17–18, Johannes 19:2–6

Till eftertanke: Jesus är en kung som inte äras, utan förnedras. Han

bär sin krona, utlämnad, smärtfylld och utan möjlighet att lämna ifrån sig den. Vi ber för alla som sitter fast i ett lidande som de inte kan ta sig ur.

ECCE HOMO – SE MÄNNISKAN

Pilatus visar fram Jesus för folkmassan. Han har en purpurfärgad mantel på sig, och törnekronan, och Pilatus säger: ”Se människan” (Ecce homo).

Bibeltext: Johannes 19:1–12

Till eftertanke: Getsemanevandringen handlar mycket om Jesus som människa. Den som lider, som är rädd, som inte använder sin gudomlighet till att ta sig ur sina svårigheter. Låt oss göra som Pilatus säger, se människan i Jesus, se hur han led.

JESUS BÄR KORSET

De sänder ut honom för att korsfästa honom. Jesus får själv bära sitt kors genom folksamlingarna på gatorna. Det är en helt annan stämning i folksamlingarna nu än några dagar tidigare, när Jesus hälsades med palmer och hyllningar.

Bibeltexter: Markus 15:20, Johannes 19:17

Till eftertanke: Jesus är trött i

kroppen och själen. Han får bära sitt kors med sina sista krafter. Vi stannar upp i en bön för alla vars kroppar och själar inte orkar längre.

KORSET MED JESUS RESES

Så är de framme vid Golgata. Här ska Jesus dö. De reser honom på korset och folksamlingen tystnar, som vi gör i dödens närhet. Jesus avrättas inte ensam, det hänger fångar på varje sida om honom. Hans lärjungar och mor står nedanför korset.

Bibeltexter: Matteus 27:35–44, Markus 15:24–32, Lukas 23:33–38, Johannes 19:25–30

Till eftertanke: *Ibland kan vi inte hjälpa dem vi älskar, bara stå vid sidan av och titta på. Hur kändes det för dem som älskade Jesus att stå där den dagen?*

JESUS PÅ KORSET

Jesus hänger på korset, en långsam, plågsam död. Han pratar med sin mor, sina vänner, de andra som korsfästas – och med Gud. Han säger, med psaltarpsalmens ord: Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?

Bibeltexter: Matteus 27:38–44, Markus 14:27–32, Lukas 23:32–43, Johannes 19:18–24

Text från Svenska kyrkans hemsida

Till eftertanke: *Känslan av övergivenhet är en känsla som vi alla känt. I vårt mörkaste mörker kommer vi nära Jesus lidande. Låt oss stanna upp och tänka på hur utlämnad Jesus var i denna stund.*

JESUS TAS NER FRÅN KORSET

Det tar lång tid att dö vid en korsfästning, men till sist är det fullbordat. I Bibeln beskrivs det dramatiskt: Himlen blir mörk, förlåten (en slags ridå, eller gardin) i templet går i två delar, jorden skakar och klipporna rämningar.

Bibeltexter: Matteus 27:45–56, Markus 15:32–41, Lukas 23:44–49, Johannes 19:30–37

Till eftertanke: *När livet tar slut, tar världen slut. De bibliska orden beskriver att Gud och vår värld hör samman, att Gud håller världen vid liv. Låt oss be för alla som sett att världen förändras för alltid när någon dött.*

JESUS BÄRS TILL GRAVEN

En rik man, Josef från Arimataia, äger en grav. Han får tillstånd från Pilatus att gravsätta Jesus och Jesus lindas och läggs i graven.

Bibeltexter: Matteus 27:57–61, Markus 15:42–47, Lukas 23:50–56, Johannes 19:38–42

Till eftertanke: *När Jesus var död, kom vännerna samman för att göra vad de kunde. Josef utnyttjade sin makt och ställning för att få ta hand om kroppen på ett värdigt sätt. Så kunde Jesu närmaste få hjälp i sitt sorgearbete och känna vänskapens stöd.*

BÖN:

Jesus, du går med oss i allt vårt lidande. Du finns hos var och en som gråter, hos var och en som sitter i mörkret, hos var och en som är ensam.

Nu har vi vandrat genom dina dagar av lidande och försökt att förstå med våra tankar och känslor vad det betyder för oss att ha en Gud som själv har levt i ångest, smärta och övergivenhet.

Vi vill tacka dig för att du finns hos oss i livets alla stunder, att du känner mörkret genom egen erfarenhet och att du därför kan släppa in en strimma av ljus i det som är vars och ens natt. Amen.

PSALM 45

1. Jesus för världen givit sitt liv: öppnade ögon, Herre, mig giv. Mig att förlösa offrar han sig, då han på korset dör ock för mig.

2. O vilken kärlek, underbar, sann! Aldrig har någon älskat som han. Frälst genom honom, lycklig och fri, vill jag hans egen evigt nu bli.

3. Låt mig då, Herre, vara ditt barn. Lös mig från alla frestarens garn. Lär mig att leva, leva för dig, glad i din kärlek, offrande mig.

Text: Lina Sandell 1889

Extrem fattigdom ökar på grund av pandemin

VÄRLDEN STÅR INFÖR VÅR TIDS STÖRSTA HUMANITÄRA KRIS – JUST DÄRFÖR ÄR DET DAGS ATT TÄNKA OM. ALDRIG HAR SÅ MÅNGA MÄNNISKOR I VÄRLDEN VARIT BEROENDE AV HUMANITÄR NÖDHJÄLP. OCH ALDRIG HAR SIFFRORNA ÖKAT SÅ DRAMATISKT UNDER BARA ETT ÅR SOM UNDER 2020. "BUSINESS AS USUAL" KOMMER INTE ATT RÄCKA EFTER ETT ÅR DÄR INGENTING LÄNGRE ÄR SOM VANLIGT.

Vissa siffror får en att stanna upp och vackla till. Som att var tionde minut dör ett barn under 5 år i Jemen av orsaker som är helt och hållet möjliga att förhindra, som till exempel svält. Det betyder ett barn precis när du började läsa den här texten, och ett barn till precis när du slutat.

2020 var året då extrem fattigdom, som en konsekvens av coronapandemin, ökade igen, efter att ha minskat stadigt 22 år i rad. Nu kan uppemot 270 miljoner människor komma att hamna i akut hungersnöd. Det var 2020 då motsvarande en halv miljard heltidsjobb förlorades och då 91 % av världens samtliga elever drabbades av skolstängningar. Det var också året då antalet som drabbades av naturkatastrofer fortsatte öka efter det varmaste decenniet någonsin uppmätts, samtidigt som världens väpnade konflikter fortsätter med oförändrad intensitet. Det högsta priset för händelserna under det senaste året bärs av barnen.

Är det något som 2020 har visat oss är det dels hur olika globala utmaningar samverkar

och förstärker varandra under en global kris-situation, dels hur svaret på utmaningarna måste hittas i lokalt arbete uppbackat av global solidaritet. För att nå dit måste vi flytta både makt och resurser till de människor som lever i de mest utsatta miljöerna.

Vi måste stärka det förebyggande arbetet, rusta individer och samhällen för att kunna stå mot katastrofer bättre och samordna långsiktiga, fredsbyggande och humanitära insatser. Och de som ska planera, prioritera och genomföra insatserna bör så långt som möjligt vara lokalbefolkningarna och de lokala organisationerna själva. Det är de som finns på plats före, under och efter en kris, som oftast har både närvaron och tilliten i samhället, och det är deras insatser och arbete som är avgörande både för att hantera varje särskild krissituation, och för att försöka förhindra återkommande kriser.

Hopp finns, inte minst i hur unga människor världen över trots skolstängningar, ökad arbetslöshet och ökad utsatthet för våld gått samman och lett både sociala och humanitära insatser under pandemin. De har varit volontärer på hälsokliniker och soppkök, de har startat digitala kampanjer och samarbeten och de har höjt sina röster för rättvis maktfördelning, demokrati och arbete för klimatet. Det visar också hur lokala initiativ kunnat ta mer plats under ett år när många internationella organisationer tvingats hem under lockdowns, och hur central lokal aktivism är för att samhällen ska fungera under en kris.

Foto: Deborah Russouw IKON

Med stor uppfinningsrikedom har många av våra partner hittat nya vägar att hjälpa. I Sydafrika, där antalet dödade kvinnor per år är bland de högsta i världen, har både hunger och våld i hemmet ökat under pandemin. När vår partner från ACT-alliansen delar ut matpaket läggs i paketen även information om vart våldsutsatta kan vända sig för att få hjälp. Genom att hembesök för att lämna matpaket görs, får man även en inblick i hur situationen i hemmet ser ut, utan att peka ut någon som utsatts för våld.

Vi har fått lära oss att vi inte kan ta för givet att utvecklingen går åt rätt håll. Men vi vet att vi kan vända utvecklingen. Det ger hopp! Men det är inte självklart att vi kommer lyckas, för det har aldrig varit svårare. Det som krävs är gemensamma insatser, medvetna och tuffa beslut och att vi uppfyller löftena om mer resurser i händerna på de människor som drabbas av katastrofer. Genom din gåva kan vi komma längre. Stöd årets fastekampanj!

HENRIK FRÖJMARK
Act Svenska kyrkan

GE DIN GÅVA REDAN IDAG! SWISH 900 12 23 BG 900-1223

- 100 kr räcker till 17 kg näringsersättning till barn.
- 200 kr räcker till en skoltermin för ett barn på flykt.
- 305 kr räcker till en veckas lön för en mentormamma.
- 500 kr räcker till en latrin i ett flyktingläger.
- 920 kr räcker till två lastbilar med vatten för handtvätt.
- 1 445 kr kan stödja en hushållerska som förlorat sitt arbete under coronapandemin.

act
Svenska kyrkan

EN MATIG MATRESA

Jag tittar sällan på matprogram på TV, men av någon anledning började jag titta på första avsnittet av Tareq Taylors matresa till Jerusalem. Sedan var jag fast.

Programmet handlar om mat, absolut, men det är inte det som fascinerar mig mest. Det är den mänskliga resan som skildras. Tårarna och glädjen. Historien om bakgrund och rötter, att veta varifrån man kommer. En matresa med försoning som smaksättare. Allt till en fond av en av världens kanske mest omskrivna och omstridda städer: Jerusalem.

ÅTERVÄNDER EFTER 45 ÅR

För er som inte såg, eller behöver uppdatera er, så är bakgrunden att kocken Tareq Taylor åker till Jerusalem med sin bror Zafer och sin pappa Seif. Pappan är palestinier och uppvuxen i Jerusalem. Han flyttar till Sverige och Malmö på 1960-talet för att tjäna pengar till sina föräldrar. Blir till slut kvar i Malmö och bildar familj och blir pappa till Tareq och Zafer. En familj som till slut löses upp efter en trasig skilsmässa. Flera år med bruten kontakt, sedan en återförening. Men Tareq och Zafer återvänder aldrig till Jerusalem, där de bara varit som riktigt små barn. För Tareq blir ett tidigt barnomsminne med en brandbomb i Jerusalem ett trauma, som genom åren förstärks av mediebilderna av ett farligt land. Det gör att det dröjer 45 år tills han återvänder. Och då gör han det tillsammans sin far, bror och ett TV-team.

Alla lever vi med murar, vare sig de är synliga eller osynliga, uppbyggda av andra eller av oss själva. Vi lär oss tidigt om "ett vi och ett dom", och det krävs inte minst mod att våga se förbi den bild vi håller fast vid. Tareq har delvis förlamats av rädslan. För att på allvar ta reda på mer om sin egen historia och

den matkultur som han växt upp med, köket från mellanöstern med alla dess smaker, måste han bege sig till Israel och Palestina.

ETT RIKT GATULIV

I gatuvimlet från Jerusalem syns människor från våra tre stora religioner; muslimer, judar och kristna. Sida vid sida, och på sidan av armén med laddade vapen. Så klart är varje inslag från Jerusalem laddat, så väl politiskt som religiöst. En plats med så mycket historia och så mycket explosivt material. Det är ju lätt att tro att det osar i varje gatuhörn, men där finns bara ännu ett nytt gatustånd med färska frukter och grönsaker.

Programmet blundar inte för problemen som finns, men tar ner problem och konflikter på mänsklig nivå. Konflikterna skildras genom inslag från restaurangköken. Med försök till olika lösningar. Samtidigt som det smakas på hummus och det pratas om tahini, så får vi möta personer som anställer personer från de olika religionerna så att kristna, muslimer och judar jobbar tillsammans. De som stöttar kvinnor för att förändra invanda mönster. En inblick i att leva under svåra förhållanden och ändå orka kämpa på.

EN GLÄDJE OCH STOLTHET

Men här visas också på en enorm glädje. Familjeföretag som i årtionden legat på samma plats och lagat samma sorts mat i generationer. Vi har så lätt att tro att i elände och problem finns inte skratt och hopp. Men här finns till och med livslust.

Jag slås av en stolthet. Inte på det där uppblåsta sättet som ofta förknippas med maktutövning, utan en ödmjuk stolthet av att förvalta ett arv. Om det så är att göra glass utefter ett recept som funnits i

Tareq Tayler omgiven av sin bror Zafer och pappa Seif i Jerusalem.

Foto: SVT

500 år eller odla oliver på hundratals år gamla olivträd. Allt kryddat med stor glädje och en längtan att få göra det man är bra på utan att bli indragen i stora konflikter.

FÖRSONING

Jag tänker på rötter. Hur viktigt det är att veta varifrån man kommer. För att vara jordad, och för att kunna försonas med sig själv, oavsett vilka rädslor och fördomar man först måste bekämpa för att kunna riva ner sina egna uppbyggda murar. Det kommer tårar i programmet och pusselbitar faller på plats. Frågetecken blir till utropstecken. Försoning, med sina närmaste, men lika mycket med sig själv.

Och så binds alltihop; konflikter, rädslor, drömmar, hopp och försoning, samman av hummus, granatäpplen och väldigt mycket värme. Och jag kan inte sluta tänka på programmet och i mig föds en längtan, om att också få dricka granatäpplejuice i ett gathörn i en av gränderna i Jerusalems äldsta delar, mitt i myllret av människor från olika religioner.

TINA AUGUSTSSON

Foto: SVT

Den hummus som Tareq smakar på i Jerusalem får hans ögon att tåras av matglädje. Enligt pappa Seif är detta den godaste hummusen som finns.

Tareq Taylers matresa till Jerusalem finns att se på SVT Play fram till 15 augusti 2021. Avsnitten sändes första gången under januari och februari.

På svt.se/recept kan du söka efter recept som varit med i programmet.

Alla dessa dagar...

NÄSTAN VARJE DAG KAN FIRAS ELLER UPPMÄRKSAMMAS AV EN SÄRSKILD ANLEDNING. EN TREND SOM EXPLODERAT DE SENASTE ÅREN. MEN DET FINNS OCKSÅ DAGAR SOM UPPMÄRKSAMMATS UNDER LÅNG TID, DE HAR OFTA EN KRISTEN KOPPLING.

Vissa av de nya dagarna som ska firas är skapade kring produkter med effektiv marknadsföring, som Kanelbullens dag 4 oktober. Andra för att uppmärksamma olika rättigheter eller organisationers arbete, som 21 mars då vi tillsammans *rockar sockorna* på Världsdagen för Downs syndrom.

Med de dagar som funnits med länge i vårt medvetande har ofta en religiös koppling. Vilket vi kanske inte alltid tänker på. Efter ett samtal jag nyligen hade om semlorna på Fettisdagen, en kristen bakgrund för att äta upp sig inför den stundande fastan, fick jag idén att kolla lite närmare på detta.

VÅRFRUDAGEN/VÅFFELDAGEN

Nu är ju semlorna uppätta men redan kommande vecka ska vi äta våfflor på Marie Bebdelsedag, också kallad Vårfrudagen (25 mars). Enligt den kristna traditionen får jungfru Maria besök av ärkeängeln Gabriel denna dag med budskapet om att hon ska föda Jesus. För den som kan sin matematik är dagen just 9 månader före juldagen då Jesus sedan föds.

Fram till 1953 var denna dag en röd dag, men när den togs bort så firas Jungfru Marie bebdelse i kyrkan den söndag som infaller mellan 22 till 28

mars. Hur våfflorna kom in i bilden beror mer på en språklig förskjutning av Vårfrudagen till Våffeldagen.

VALBORGSMÄSSOAFTON

Detta är en mycket gammal högtid som kommit till Sverige från Tyskland någon gång under medeltiden. Eld och våryra var ingredienser redan från början. Ursprungligen en katolsk högtid som firas till minnet av helgonet Walpurgis.

PINGST

Infaller 50 dagar efter påsk. Denna helg har lite "försvunnit" från det allmänna vetandet. Kan riskera att göra så allt mer, då Annandag pingst försvann som röd dag 2005, det år då 6 juni blev en allmän helgdag istället.

Men pingst som helg är lika viktig för kristna även om måndagen nu är en vanlig arbetsdag. (Även om den i almanackan fortfarande heter Annandag pingst). I år infaller helgen 22-24 maj. Under pingst firas att den helige ande för första gången visade sig för lärjungarna efter den första påsken. Vi firar också detta som starten för den första kristna kyrkan. Det är en riktig kyrklig glädjehögtid!

Foto: Kollage med bilder av Janake Hansson, Johan Emstson, från IKON, Svenska kyrkan Tjörns arkiv.

Förr var pingsthelgen också förknippad som den stora brölloshelgen, många är de par som vigts samman just på pingst. Numera är juni och augusti populärare som vigselmånader, och det finns inget datum som är det stora bröllopsdatumet.

MIDSOMMAR

Är en helg vi ser fram emot, kanske tillsammans med julen den viktigaste för många. Firar vi jul tillsammans med familj är midsommar mer av en helg vi firar tillsammans med vänner. I bondesamhället innebar midsommar en brytpunkt i arbetsåret, medan själva midsommarnatten ansågs vara full av magiska krafter och övernaturliga väsen.

Men midsommar är också det en kristen högtid. Då uppmärksammar vi Johannes Döparen, till minne av hans födelse den 24 juni. Förr var detta den egentligen Midsommardagen och likt vår jul en "rörlig" dag. Från 1953, för att bättre passa in i arbetsveckan, beslutades att midsommardagen alltid ska firas på en lördag mellan 20-26 juni och då firas Johannes Döparens dag på söndagen (dagen därpå).

Om Johannes Döparen kan man läsa i alla de fyra evangelierna och det är han som också döper Jesus i floden Jordan. Johannes Döparen blir precis som Jesus till slut också avrättad.

SJUSOVARDAGEN

Infaller den 27 juli. Sjusovardagen handlar inte om att vara morgontrött utan dagen har fått sitt namn utifrån en legend om sju kristna ynglingar från Anatolien (nuvarande östra Turkiet). De var förföljda och för att undkomma murades de in i en grotta. 200 år senare öppnades grottan och ynglingarna kommer ut med tron att de bara sovit en enda natt i grottan...

Sjusovardagen var fram till 1900 en helgondag i Sverige. Helgondagar var mycket vanliga under

medeltiden där man uppmärksammade apostlar, helgon och änglar. De flesta av dessa dagar försvann under reformationen.

Likå sätte bondesamhället förr sin prägel på olika dagar. Att sova länge ansågs till exempel äventyra arbetet och ansågs också skamligt. Den som sov länge just 27 juli var dömd till att sova i sju månader. Och regnade det så fortsatte det att regna i ytterligare sju veckor.

TACKSÄGELSEDAGEN

Firas andra söndagen i oktober, i år den 10 oktober. Förr i tiden kom bönderna med gåvor till kyrkan, potatis, äpplen, rovor, för att visa på sin tacksamhet till Gud. Än i dag är det vanligt med smyckade kyrkor denna söndag. Likå att man auktionerar ut gåvorna och skänker pengarna till välgörande ändamål.

Tacksamhet är också en anledning till bön. Vad har jag att tacka för just nu? Det är viktigt att ibland lyfta blicken och tänka igenom vad som är betydelsefullt i mitt liv. Det kan tacksägelsedagen bli en påminnelse om för oss.

MÅRTENSGÅS

Gås, svartsoppa och "Skånes nationaldag" firas med Mårtensafton den 10 november. Ursprungligen en katolsk högtid till helgon Martins ära, som var biskop av Tours. Hans attribut var just en gås eftersom han inte ville bli vald till biskop utan gömde sig bland gässen. Dessa förrådde honom och han blev mot sin vilja vald till biskop av Tuors. Och i Sverige blev namnet Martin till Mårten. Den 10 november är också reformator Martin Luthers födelsedag.

Sammanställt av Tina Augustsson

(Urvalet av dagar är helt mitt eget och ska på intet sätt ses som heltäckande. För den som är intresserad av hur vi uppmärksammar olika dagar har Nationalmuseum på sin hemsida mycket information.)

Källor: Nationalmuseum, Kyrkokalendern 2019-2020 från Verbum.

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor
till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

Vi lever alla under samma himmel.
Vi har samma rättigheter men verkligheten ser olika ut.

SWISHA TILL
900 1223

Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Foto: Magnus Aronsson/IKON

ETT DEMOKRATINS ÅR

UNDER 2021 UPPMÄRKSAMMAS PÅ OLIKA SÄTT ATT DET I ÅR ÄR HUNDRA ÅR SEDAN BÅDE KVINNOR OCH MÄN FÖR FÖRSTA GÅNGEN FICK RÖSTA I VAL TILL RIKSDAGEN. DEMOKRATIÅRET 2021 HAR UTSETTS AV REGERINGEN.

Demokrati betyder folkstyre. En grundtanke är att medborgarna i ett land ska få vara med och bestämma, genom regelbundna val. Men det är lätt att ta demokratin för given. Men många är de rättigheter vi idag tar som självklara, som människor fortfarande får kämpa för i andra länder, och som människor kämpat för även i vårt land. Att ha rösträtt i fria demokratiska val, att ha rätten att uttrycka sin åsikt eller organisera sig är inte givet.

– Demokratin blir aldrig starkare än det stöd den har i befolkningen och det bästa sättet att förankra demokratin är om fler människor får möjlighet att delta och vara delaktiga i demokratins processer, säger kultur- och demokratiminister Amanda Lind i ett pressmeddelande inför demokratiåret.

Redan 1842 fick vi allmän folkskola i Sverige. Ett beslut som stärkt det demokratiska möjliggörandet eftersom fler fick möjlighet att lära sig läsa och skriva. Fortfarande ingen självklarhet för barn i alla

länder, särskilt inte för flickor. En fråga **Act Svenska kyrkan** jobbar aktivt med för att förändra.

Väckelserörelsen, tillsammans med nykterhets- och arbetarrörelsen, är också de delar av demokratins starka framväxt i Sverige i början av 1900-talet. Även om deras åsikter och inriktning var vitt skilda, så byggde alla på ett brett folkligt engagemang, bildning och individuell frihet. Jämlikhet och öppenhet var ytterligare gemensamma punkter.

Sammanställningen här är säkert självklar för många, eller behöver påminnas för andra. Förhoppningsvis inte helt ny för någon. Däremot tror jag vi alla behöver ett demokratiår, för att faktiskt tänka efter. Mycket händer som för oss i en annan riktning; hot mot beslutsfattare och journalister, terrordåd som sprider skräck och rädsla, ökade motsättningar mellan olika grupper etc.

Så att det i år är val till Svenska kyrkans styrande organ, är väldigt passande och stort. Som medlem har du möjlighet att göra din röst hörd. Gör det!

Sammanställt av Tina Augustsson

**Vill du veta mer om demokratiåret?
Fakta finns på firademokratin.riksdagen.se**

Du har väl bokat in den 19 september?

Svenska kyrkan har 5,8 miljoner medlemmar, cirka 21 600 anställda och tusentals och åter tusentals frivilligarbetare. Vart fjärde år hålls det val då drygt 19 400 förtroendeuppdrag ska fördelas. I kyrkovalet 2021 är det 5 miljoner personer som har rösträtt. Det är medlemmar som är minst 16 år gamla på valdagen den 19 september.

För Svenska kyrkan är medlemmarnas inflytande viktigt. För att kunna kalla sig folkkyrka måste ju folket vara med och styra. Det gör man på tre olika nivåer: lokalt, regionalt och nationellt. Parallellt med de nivåerna finns också ett religiöst, teologiskt, ledarskap i form av kyrkoherdar, biskopar och ärkebiskopen.

Källa: Svenska kyrkans valinformation

Kyrkomötet: Svenska kyrkans högsta beslutande organ och beslutar i frågor som handlar om kyrkoordningen (Svenska kyrkans regelverk) och andra frågor som har betydelse för hela Svenska kyrkan.

Stiftsfullmäktige: Styr det lokala stiftets arbete vars grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingens liv i stiftet.

Kyrkofullmäktige: Styr församlingens arbete, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Foto: Magnus Aronsson / IKON

ATT LÄGGA PÅ MINNET

Röstkort: skickas ut med posten till alla röstberättigade omkring den **1 september**. På röstkortet finns uppgift om var du kan rösta.

Förtidsröstning: kommer att vara möjlig från **6 september**. Vi återkommer om exakta tider och plats var detta sker på Tjörn.

VALDAG: söndag **19 september!**

FÖR ATT HA RÖSTRÄTT SKA MAN:

- tillhöra Svenska kyrkan
- ha fyllt 16 år senast på valdagen
- vara folkbokförd i en församling i Sverige

PERSONALNYTT

ULRIKA SEGOLSON,
DIAKONIASSISTENT,
RÖNNÄNGS
FÖRSAMLING.

BERÄTTA LITE OM DIG SJÄLV?

– Detta är mitt första jobb som diakoniassistent inom Svenska kyrkan. Jag har tidigare jobbat som sjukgymnast inom habilitering och hälsa riktad mot barn och unga med funktionsvariation. Kyrkan har funnits med under hela mitt liv. Oavsett var jag bott har jag sökt mig till den lokala församlingen. Nu bor jag i Kungälv med min familj, man och fyra barn.

DU JOBBAR SOM DIAKONIASSISTENT HOS OSS OCH UTBILDAR DIG SAMTIDIGT TILL DIAKON. BERÄTTA!

– Längtan att bli diakon har smugit sig på, men den blev starkare det senaste året. Olika omständigheter

gjorde att det blev rätt läge att göra det nu. Samtidigt som jag jobbar kommer jag också att studera på halvfart. Vissa perioder kommer jag behöva vara borta på grund av utbildningen.

VAD SER DU FRAM EMOT MED DIN TJÄNST HOS OSS?

– Jag ser främst fram emot att lära mig massor. Att möta människor och skapa relationer lockar med tjänsten. Jag tror att min bakgrund som sjukgymnast kan vara användbar. Jag har hela mitt yrkesliv jobbat med människor med olika behov.

VAD ÄR TJÖRN FÖR DIG?

– Varje år har familjen åkt båt runt Tjörn, gjort vår egen Tjörn runt. Vi valde alltid en vacker sommar-dag med stopp i olika hamnar. Så Tjörn är mycket sommar och glass för mig. Hittills får jag väl säga.

Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskan och skapelsen, ibland kallas det också kyrkans sociala arbete. Det handlar om att genom delaktighet, med respekt och i ömsesidig solidaritet möta människor i utsatta livssituationer. Ordet diakoni är grekiskt och betyder tjänst.

Har du en stund över?

HAR DU TID TILL ATT STÄLLA UPP FÖR ATT HJÄLPA ANDRA? VI TAR ALLTID EMOT IDEELLA MEDARBETARE.

Uppdragen kan variera, likaså hur mycket tid det tar i anspråk. Allt från att koka kaffe till att vara en resurs i grupper, till ett enskilt uppdrag till att regelbundet stötta upp. Eller varför inte hjälpa till i vår nya verksamhet St Mary Tjörn.

Det är viktigt att båda behövas och känna sig behövd. Är du nyfiken och vill veta mer? Kontakta **DIAKON GUNILLA GUSTAFSSON, 0733-230 514.**

Foto: Johannes Frandsén / IKON

CHRISTINA
WILHELMSSON
VIKARIERANDE
FÖRSAMLINGSASSIS-
TENT I KLÖVEDALS
FÖRSAMLING

BERÄTTA LITE OM DIG SJÄLV?

– Jag har alltid bott på Tjörn och är riktigt hemmakär. Faktum är att jag bara flyttat femhundra meter i mitt liv. Bor med min man i Hälleback, och vi har två vuxna barn som nu är utflugna. Jag tycker om att skapa i olika material och är nog lite konstnärligt lagd.

BERÄTTA OM DITT JOBB HOS OSS, DU HAR JU REDAN VARIT HOS OSS EN TID MEN DITT VIKARIAT FORTSÄTTER ETT TAG TILL?

– Tillsammans med Nina och Anne-Marie finns jag med i barngrupperna i Kyrkans hus och i Vuxen-barn gruppen i Klövedal på fredagar. Sedan har det varit en konstig tid, med mycket som varit inställt.

DU HAR ÄVEN TIDIGARE JOBBAT MED BARN OCH UNGDOMAR, VAD ÄR DET BÄSTA MED DET?

– Jag får sådan energi i mötet med barnen. Det blir många goa samtal. Jag har alltid jobbat med människor på olika sätt, jag dras till det. När jag tidigare jobbat med ungdomar som behövt extra stöd, är det häftigt att också få göra skillnad för någon.

VILKEN ÄR DÅ FAVORITPLATSEN PÅ TJÖRN?

– Utan tvekan, hemma i Hälleback.

PÅSKLILJA (*Narcissus pseudo-narcissus*), är en lökväxt i familjen amaryllisväxter. Som odlad i Norden blommar påskliljan från april till maj, det vill säga runt påsk och därav namnet. Den förekom redan på 1500-talet.

Narcissus kommer av grekiskans *narke* som betyder ”bedövning” eller ”förlamning”. Avkok på växten ansågs rogivande, eller i stora doser förlamande. Källa: Wikipedia

Luna och William

Är de vanligaste tilltalsnamnen för döpta barn i Svenska kyrkan Tjörn under 2020.

Källa: Svenska kyrkan Tjörns expedition.

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL FASTEAKTIONEN 2021

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

Foto: Deborah Rossouw / Kon

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

TACK till alla ni som bidrog till julinsamlingen Bryt en tradition!

Totalt fick Act Svenska kyrkan in **36,5 miljoner** kronor. Inte illa med tanke på att vi i pandemins spår inte kunde utföra alla de vanliga aktiviteterna.

Nu pågår fastekampanjen med temat **Under samma himmel**. Ge din gåva idag!

BLEKETS KYRKA

KAPELLVÄGEN 5, 471 96 BLEKET

Det finns några parkeringsplatser vid kyrkan.

HÅLLPLATS BLEKETS SKOLA.

DYRÖNS EFS-KYRKA

HAMNVÄGEN 27, 471 43 DYRÖN

Ta färjan från Rönnäng. Parkera bilen vid parkeringen vid Stansvik vid ishallen.

HÄRÖNS SKOLHUS

Parkera vid Linnevikén, vid infarten till Kyrkesund. Gå cirka 400 meter till färjeläget. Det går inte att parkera vid färjan. Ta färjan (tidtabell) från Kyrkesund och promenera till skolhuset (ca 200 meter).

KYRKANS HUS I KÅLLEKÄRR

SVENBORGSVÄGEN 4, 471 94 KÅLLEKÄRR

Det finns parkeringsplatser 50 meter från huset.

HÅLLPLATS KÅLLEKÄRR.

KLÄDESHOLMENS KYRKA OCH FÖRSAMLINGSHEM

KYRKVÄGEN 10, 471 51 KLÄDESHOLMEN

Det finns några få parkeringsplatser utanför kyrkan och församlingshemmet.

HÅLLPLATS KLÄDESHOLMEN ÖSTRA.

KLÖVEDALS KYRKA OCH FÖRSAMLINGSHEM

KYRKOFJÄLL 224, 471 92 KLÖVEDAL

Det finns parkeringsplatser mellan kyrkan och församlingshemmet.

HÅLLPLATS KLÖVEDAL TÅDÅS.

MYGGENÄS FÖRSAMLINGSGÅRD

ANTILOPVÄGEN, 471 61 MYGGENÄS

Det finns parkeringsplatser utanför.

HÅLLPLATS MYGGENÄS CENTRUM.

RÖNNÄNGS KYRKA OCH FÖRSAMLINGSHEM

KYRKVÄGEN 26, 471 41 RÖNNÄNG

Det finns parkeringsplatser utanför församlingshemmet.

HÅLLPLATS RÖNNÄNGS BRYGGA CA 700 M TILL KYRKAN

STENKYRKA KYRKA

STENKYRKOVÄGEN 30, 471 93 KÅLLEKÄRR

Det finns några parkeringsplatser utanför kyrkan. Fler p-platser finns vid kyrkogården (ca 100 m) och vid Billströmska folkhögskolan.

HÅLLPLATS STENKYRKA KYRKA ELLER

BILLSTRÖMSKA FOLKHÖGSKOLAN.

SKÄRHAMNS KYRKA OCH FÖRSAMLINGSGÅRD

KYRKVÄGEN 8B, 471 32 SKÄRHAMN

Det finns i princip inga parkeringsplatser uppe vid kyrkan. Parkera vid fd Saga biografen.

HÅLLPLATS SKÄRHAMN NORRA ELLER

SKÄRHAMNS TORG.

VALLA KYRKA OCH FÖRSAMLINGSHEM,

VALLA KYRKVÄG 31, 471 72 HJÄLTEBY

KRÅKEDALSVÄGEN 43, 471 72 HJÄLTEBY

Det finns parkeringsplatser mellan kyrkan och församlingshemmet

HÅLLPLATS VALLA KYRKA.

ÅSTOLS MISSIONHUS

GULLHEDEN 3, 471 44 ÅSTOL

Ta färjan från Rönnäng. Parkera bilen vid parkeringen vid Stansvik vid ishallen.

ÖVERGÅRDSVÄGEN 39, HÖVIKSNÄS

Valla församlings lägenhet i Höviksnäs.

FÖR ATT HITTA KOLLEKTIVTRAFIKEN SE:

Västtrafiks webbsida reseplaneraren.

<http://reseplanerare.vasttrafik.se/>

SVENSKA KYRKAN TJÖRN,

PASTORSEXPEDITIONEN

HAMNGATAN 17, 471 32 SKÄRHAMN

telefon växel: 0304 66 00 55

öppet mån-tors 9-12 samt 13-16, fre 9-12

tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/tjorn

HÅLLPLATS SKÄRHAMNS TORG

KORS OCH TVÄRS

PSALMEN

"Här var mellan ljuset och mörkret en strid. Dock segrade ljuset
 ."

Namn: _____

Adress: _____

PSALMEN

"Gårda och unga, låsom oss sjunga:
 Åra åt Herren Gud!
 Ijader de orden.
 Ånglernas glädjebud."

SKICKA IN DIN LÖSNING TILL:

Svenska kyrkan Tjörn, Hamngatan 17,
 471 32 Skärhamn.

Eller mejla de gulmarkerade orden till:

tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se.

Märk med "Korsord". Tävligen pågår till 13 april
 2021. Glöm inte ditt namn och adress.

Förra krysets vinnare, som gratulerats med var sin
 blomstercheck, är:

- Dan Gullmarstrand, Skärhamn
- Gunnar Brander, Donsö
- Kerstin Bengtson, Rönnäng

Dela dina tankar

Vi befinner oss fortfarande i en annorlunda tid, och det kan kännas svårt och hopplöst. Har du inte någon i din närhet att prata med är du alltid välkommen till oss. Våra präster och diakoner finns för dig. Du får vara anonym om du vill och samtalet är kostnadsfritt. Alla präster och diakoner har tystnadsplikt.

Ring 0304- 66 00 55 eller mejla till tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se

Du kan också kontakta Jourhavande präst på nödnummer 112. Där bemannar präster varje natt.

Kyrkans SOS har öppet 13.00-21.00 på vardagar och 16.00-21.00 på helger. Du är anonym och de som svarar har tystnadsplikt och är utbildade. Telefon 0771-800 650.

Du kan också nå Kyrkans SOS via mejl. Se mer på hemsidan <https://sos.svenskakyrkan.se/>